

Sygn. akt XV Ca 738/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodnicząca: SSO Jolanta Borkowicz-Grygier

Sędzia: SO Brygida Łagodzińska (spr.)

Sędzia: SR del. Paweł Soliński

Protokolant: prot. sąd. Olga Nowak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 października 2014 roku w Poznaniu

sprawy z powództwa L. C.

przeciwko (...) Mieszkaniowej w W.

o ustalenie wstąpienia w stosunek najmu

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z dnia 1 sierpnia 2013 r.

sygn. akt V C 1097/12

1. oddała apelację;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 90 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;
3. przyznaje ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Poznań- Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu na rzecz adwokata M. A. kwotę 110,70 zł brutto z tytułu zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

/-/ B. Łagodzińska /-/ J. Borkowicz-Grygier /-/ P. Soliński

UZASADNIENIE

Powód L. C. pozwem złożonym w dniu 13 kwietnia 2012 r. wniósł o ustalenie, że między powodem a pozwanym (...) - (...) Mieszkaniową istnieje stosunek najmu mieszkania w budynku przy ul. (...) najmowanego poprzednio przez matkę powoda. Jednocześnie powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew z dnia 17 stycznia 2013 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Wyrokiem z dnia 1 sierpnia 2013 roku Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu w punkcie 1. oddalił powództwo w całości, w punkcie 2. odstąpił od obciążania powoda kosztami postępowania, w punkcie 3. zasądził od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu na rzecz adwokata M. A. kwotę 221,40 zł brutto tytułem wynagrodzenia oraz 76,90 zł tytułem wydatków, w związku z udzieleniem pomocy prawnej z urzędu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania Sądu pierwszej instancji:

Decyzją przydziału osobnej kwatery stałej nr (...)z dnia 12 marca 1982 r. matka powoda F. C. otrzymała, jako osoba nieuprawniona, osobną kwaterę stałą w P. przy ul. (...). F. C. zmarła w dniu 5 lipca 2009 r. w P.. W momencie otrzymania przez F. C. osobnej kwatery stałej, powód L. C. nie mieszkał z matką, ale zamieszkał tam w 1999 roku bez formalnego zameldowania. Ostatecznie, powód zameldował się w lokalu przy ul. (...) w P. w dniu 31 marca 2008 r. i aż do śmierci F. C. mieszkał z nią, wspólnie prowadzili też gospodarstwo domowe. Powód opiekował się matką ze względu na jej stan zdrowia. Po śmierci F. C., powód wystąpił do (...) Mieszkaniowej o przyznanie mu spornego lokalu, jednak pozwany nie wyraził na to zgody. Powód utrzymuje się z renty w wysokości 700 zł miesięcznie. Ponadto powód podejmuje też okresowo prace dodatkowe, z których średnio otrzymuje 1.000-1.500 zł. Powód nie korzysta z pomocy opieki społecznej. Nie posiada również prawa do innego lokalu. Stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o następujące dokumenty: decyzję z dnia 12.03.1982 r., odpis skróconego aktu zgonu, poświadczenie zameldowania, decyzję o przyznaniu renty. Sąd Rejonowy dał w pełni wiarę dokumentom zebranych w aktach sprawy. Ich treść oraz autentyczność nie były kwestionowane przez strony, w związku, z czym Sąd nie znalazł podstaw do zakwestionowania ich wiarygodności. Uznał za w pełni wiarygodne zeznania świadka J. C., albowiem zeznania świadka były kategoryczne i spójne, a także znalazły odzwierciedlenie w zgromadzonym materiale dowodowym. Nadto świadek jako brat powoda posiadał wiedzę na temat otrzymania przez F. C. spornego lokalu, a także na temat zamieszkiwania powoda w tym lokalu, co w sposób szczegółowy przedstawił. Sąd Rejonowy dał wiarę także zeznaniom powoda, który wskazał, że mieszkał z matką w spornym lokalu aż do jej śmierci, kiedy to wystąpił do pozwanego o przyznanie mu lokalu. Ponadto powód przedstawił swoją sytuację materialną, podając, iż utrzymuje się z renty w wysokości 700 zł oraz okresowo z prac dorywczych. Sąd pierwszej instancji zważył, że w niniejszej sprawie nie mają zastosowania przepisy kodeksu cywilnego, na które m. in. powoływał się pełnomocnik powoda, ani przepisy ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego, które podlegają wyłączeniu, z uwagi na szczególne uregulowanie, jakim jest ustawa z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Pozwany (...) – (...)Mieszkaniowa została utworzona na mocy art. 8 cytowanej ustawy, a zatem wszelkie sprawy związane z działalnością (...) oraz dotyczące jej zasobów regulują przepisy ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych w RP. Sąd Rejonowy wskazał, że rozstrzygając sprawę, miał na względzie również szczególny cel, dla którego utworzona została (...) Mieszkaniowa oraz, że został jej przekazany majątek w postaci nieruchomości, którymi administruje. Celem tym jest zapewnienie zakwaterowania siłom zbrojnym, a więc wojskowym w służbie czynnej, którzy nie mają innego lokalu oraz ich rodzinom. Uregulowania dotyczące przysługiwania lokali byłym wojskowym, czy też rodzinom zmarłych żołnierzy/byłych żołnierzy, zawarte w samej ustawie oraz ustawach ją uzupełniających, mają w tym kontekście charakter wyjątków, a które mając na uwadze szczególnie – wskazany wyżej cel, nie mogą być interpretowane rozszerzająco. Ustawa z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP, obowiązująca do dnia 30 czerwca 2004 r. dzieliła osoby zajmujące lokale w zasobie (...)Mieszkaniowej na osoby, które posiadały prawo do kwatery realizowane przez przydział kwatery lub przez wypłatę ekwiwalentu finansowego za rezygnację z kwatery, tzw. osoby uprawnione (żołnierze, emeryci wojskowi, członkowie ich rodzin, spełniający kryteria ustawowe – tym wydawano decyzje przydziału) oraz osoby nieuprawnione do kwatery, cywilne (pracownicy wojska czy osoby, które utraciły prawo do kwatery – z tymi osobami do dnia 1 lipca 2004 r. zawierano umowy najmu). W dniu 1 lipca 2004 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 24 maja 2004 r.), która to nowelizacja wprowadziła szereg istotnych zmian w mieszkalnictwie wojskowym. Cytowana ustawa wprowadziła m.in. dwie kategorie lokali mieszkalnych w zasobie (...) Mieszkaniowej, a mianowicie tzw. kwatery – lokale mieszkalne przeznaczone wyłącznie na zakwaterowanie żołnierzy służby stałej oraz pozostałe lokale mieszkalne – położone w budynkach przeznaczonych do sprzedaży, we wspólnotach mieszkaniowych, w tym także

dawne osobne kwatery stałe przydzielone przed wejściem w życie ustawy, co dotyczy również lokalu mieszkalnego zajmowanego przez powoda. Zgodnie z art. 23 ust. 1 cytowanej ustawy zmieniającej ustawę o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP, osoby, którym do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przydzielono osobną kwaterę stałą, zachowują nabyte do tego dnia uprawnienia na czas zajmowania tej kwatery. W razie śmierci osoby, o której mowa w ust. 1, zamieszkałej w lokalu mieszkalnym będącym w dyspozycji (...) Mieszkaniowej, niebędącym kwaterą, wspólnie z nią zamieszkałe w chwili śmierci tej osoby, o których mowa w art. 26 ust 2 ustawy (członkowie rodziny żołnierza w służbie stałej, tj. wspólnie zamieszkałe dzieci własne i przysposobione, oraz przyjęte na wychowanie na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego, jak również dzieci małżonka, do czasu zawarcia związku małżeńskiego, nie dłużej jednak niż do dnia ukończenia 25 lat życia, chyba, że przed tym dniem stały się niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji i nie zawarły związku małżeńskiego), o zakwaterowaniu sił zbrojnych, w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą, mają prawo zamieszkiwać w tym lokalu mieszkalnym (ust. 1 a). Z kolei ust. 1b mówi, iż w przypadku o którym mowa w ust. 1a, dyrektor oddziału regionalnego (...) Mieszkaniowej wydaje tym osobom decyzję o prawie zamieszkania. Matka powoda, F. C., otrzymała kwaterę stałą jako osoba nieuprawniona, decyzją z dnia 12 marca 1982 r. Nie ulega zatem wątpliwości, iż F. C. była osobą, o której mowa w ust. 1 cytowanego przepisu, wobec czego zachowała ona, nabyte do dnia wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP, prawo do zamieszkiwania spornej kwatery na czas jej zajmowania czyli do dnia jej śmierci, tj. do dnia 5 lipca 2009 r. W sprawie bezspornym było, iż w chwili śmierci F. C., wspólnie z nią zamieszkiwał kwaterę powód L. C.. W związku z tym, iż w dacie śmierci F. C. obowiązywała cytowana wyżej ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. zmieniająca ustawę o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, rozpatrując sytuację prawną powoda należało stosować przepisy właśnie tej ustawy. Sąd Rejonowy wskazał, że cytowana nowelizacja ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP nie przewidywała możliwości zawierania przez (...) Mieszkaniową umów najmu z osobami niebędącymi żołnierzami służby stałej. Jedyne wyjątek pozwalający zamieszkiwać w kwaterach osobom nieuprawnionym stanowił art. 23, zawierając jednak ograniczenia takich osób, do najbliższych członków rodziny żołnierza służby stałej. W ocenie Sądu Rejonowego brak było podstaw do ustalenia, iż pomiędzy powodem a pozwanym istnieje stosunek najmu lokalu przy ul. (...) w P.. Zgodnie bowiem z cytowanym wyżej art. 23 ust. 1a i 1b ustawy zmieniającej ustawę o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP, powód aby uzyskać prawo zamieszkiwania w lokalu przy ul. (...) w P. musiałby nie tylko zamieszkiwać wspólnie z F. C. w chwili jej śmierci, ale także spełniać przesłanki zawarte w art. 26 ust. 2 cyt. ustawy, których nie spełniał. Jednocześnie Sąd Rejonowy podniósł, że powód, nawet spełniając powyższe przesłanki, mógłby w dalszym ciągu zamieszkiwać sporny lokal, jedynie w przypadku wydania decyzji przez dyrektora oddziału (...) w tym przedmiocie. Decyzja taka nie została jednak wydana w niniejszej sprawie, na co wskazywał sam powód w swych zeznaniach, wobec czego nie może dalej zajmować lokalu przy ul. (...) w P.. Wskazano, iż nawet gdyby brać pod uwagę przepisy ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej według stanu prawnego na dzień orzekania, to i tak, w ocenie Sądu brak byłoby podstaw do ustalenia stosunku najmu lokalu przy ul. (...) pomiędzy powodem a pozwanym. W dniu 1 lipca 2010 r. weszła bowiem w życie nowelizacja ustawy o zmianie ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2010.28.143), którą zgodnie z art. 7 uchylono m. in. art. 23 ust. 1a – 1c ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP. Oznacza to, iż przedmiotowa nowelizacja z dnia 22 stycznia 2010 r. wprowadziła jeszcze bardziej rygorystyczne ograniczenia dotyczące udzielania prawa do zamieszkiwania w kwaterach należących do zasobu (...) osobom nieuprawnionym, wyłączając całkowicie możliwość zamieszkiwania w nich przez osoby, które do chwili jej śmierci, zamieszkiwały w lokalu mieszkalnym będącym w dyspozycji (...) wspólnie z osobą, której do dnia wejścia w życie ustawy, przydzielono osobną kwaterę stałą. Sąd Rejonowy nie podzielił interpretacji strony powodowej, jakoby lokal przydzielony matce powoda w chwili jego przydziału w istocie nie był „osobną kwaterą stałą”, ale lokalem zamiennym, albowiem treść decyzji o przydziale jest jasna, a także znajduje poparcie w późniejszych uregulowaniach ustawowych, dopuszczających możliwość przyznawania kwater stałych osobom innym niż żołnierze w służbie czynnej (świadczy o tym wyodrębnienie tzw. pozostałych lokali mieszkalnych – położonych w budynkach przeznaczonych do sprzedaży, we wspólnotach mieszkaniowych, w tym także dawnych osobnych kwater stałych przydzielonych przed wejściem w życie ustawy zmieniającej z 16 kwietnia 2004 r.). Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo. O kosztach postępowania orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Na podstawie § 19 w zw. § 6 pkt. 2 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. 2002.163.1348), zasądził od Skarbu

Państwa – Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, na rzecz adwokata M. A. kwotę 298,30 zł, w tym 221,40 zł brutto tytułem wynagrodzenia oraz 76,90 zł tytułem wydatków, w związku z udzieleniem pomocy prawnej udzielonej w urzędzie.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł powód, zaskarżając w całości wyrok.

Zaskarżonemu wyrokowi powód zarzucił:

1. obrazę prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, co miało wpływ na błędne ustalenia faktyczne odnośnie ustalenia, że matce powoda nie przysługiwał zamienny lokal mieszkalny a kwatery stała oraz, że nie była ona najemcą, a użytkownikiem kwatery, co dalej miało bezpośredni wpływ na treść wyroku,

2. obrazę prawa materialnego, tj.:

- art. 691 § 1 i 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie,

- art. 29a ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 2010.206.1367) poprzez jego niezastosowanie.

Mając na uwadze powyższe powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy w całości przyjmuje za swoje, zaś orzeczenie wydane w sprawie jest prawidłowe i zgodne z obowiązującym prawem.

Jako pierwsze rozważania wymagały zarzuty procesowe, bowiem ocenę poprawności zastosowania prawa materialnego można przeprowadzić tylko w odniesieniu do stanu faktycznego ustalonego przy prawidłowym zastosowaniu przepisów postępowania cywilnego. Takim zarzutem jest zarzut błędnych ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd I instancji. Podstawę prawną sformułowania tego zarzutu stanowi przepis art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Skuteczne postawienie tego zarzutu wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w P. z dnia 27 kwietnia 2006 r., I ACa (...)). Strona, która chce podważyć sędziowską ocenę dowodów nie może ograniczyć się do przedstawienia własnej oceny, nawet jeśli ta ocena byłaby przekonująca. Nie wystarczą stwierdzenia, że ustalenia faktyczne są wadliwe ani też wskazanie stanu faktycznego, który zdaniem skarżącego odpowiada rzeczywistości. Taki sposób podważania sędziowskiej oceny stanowi zwykłą polemikę, która nie może odnieść skutku. Konieczne jest wskazanie umiejscowionych w realiach danej sprawy, przyczyn, dla których ocena dowodów nie spełnia kryteriów określonych w art. 233 § 1 k.p.c. Należy wykazać, że Sąd przekroczył granice swobodnej oceny dowodów, dopóki skarżący nie wykaże istotnych błędów logicznego rozumowania, sprzeczności oceny z doświadczeniem życiowym, braku wszechstronności czy też bezzasadnego pominięcia dowodów, dopóty nie można uznać, że Sąd naruszył art. 233 § 1 k.p.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14

stycznia 2000 r. sygn. akt I CKN 1169/99, OSNC 2000/7-8/139; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 31 lipca 2013 roku I ACa 698/13, Lex nr 1369457).

Skarżący zarzucając naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. podniósł m.in., że Sąd I instancji w sposób nienależyty ocenił, że matce powoda nie przysługiwał zamienny lokal mieszkalny a kwatery stała oraz, że nie była ona najemcą a użytkownikiem kwatery. Na wstępie przypomnieć trzeba, że decyzja, która została wydana dla matki powoda – F. C. – stanowiła decyzję na przydział osobnej kwatery stałej nr (...) z dnia 12 marca 1982 r. W treści tego dokumentu wyraźnie zaznaczono, iż chodzi o kwatery stałą, wprawdzie dla osoby nieuprawnionej, ale był to przydział kwatery stałej. Natomiast okoliczność, że matka powoda płaciła należność, która była w kartotece lokalu wskazywana jako czynsz, nie zmienia charakteru tej decyzji.

W roku 1982 (rok wydania decyzji) obowiązującym aktem prawnym była ustawa z dnia 20 maja 1976 r. o zakwaterowaniu sił zbrojnych. W art. 18 ust. 2 ustawy wskazywano, że na wniosek rozwiedzionych małżonków (taka sytuacja miała miejsce w rozpoznawanej sprawie, albowiem F. C. była rozwiedziona z mężem, który pełnił służbę wojskową), wojskowy organ kwaterunkowy dokonywał zamiany zajmowanej przez nich kwatery na dwa odrębne lokale mieszkalne, w granicach powierzchni mieszkalnej zbliżonej do dotychczas zajmowanej przez przydzielenie żołnierzowi osobnej kwatery stałej oraz rozwiedzionemu małżonkowi zamiennego lokalu mieszkalnego. Apelujący wywołał, że F. C. powinna otrzymać zamienny lokal mieszkalny, a nie przydział osobnej kwatery stałej. Powoływał się przy tym na treść art. 22 w którym wskazywano, że rozróżniano kwatery stałą, która zajmowana była przez użytkownika oraz lokal mieszkalny, który zajmowany był przez najemcę. Uszło jednak uwagi skarżącego, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy została wydana decyzja na osobną kwatery stałą. Być może doszło do nieprawidłowości przy wydaniu wskazywanej decyzji, ponieważ zgodnie z obowiązującymi regulacjami powinien zostać przydzielony zamienny lokal mieszkalny, to niemniej jednak została wydana decyzja o przydziale osobnej kwatery stałej. Decyzja ta wywołała skutki prawne. Sąd Okręgowy podziela pogląd wyrażony w orzecznictwie - postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2014 r., II CSK 472/13 zgodnie z którym, decyzje administracyjne wydane przez organ w granicach przyznanej mu kompetencji odgrywają szczególną rolę w procesie cywilnym. Jako dokument urzędowy w rozumieniu art. 244 § 1 k.p.c. korzystają z domniemania prawdziwości i zgodności z prawem. Domniemanie to obejmuje również przesłanki będące podstawą wydania decyzji, co oznacza, że domniemywa się, iż zostały spełnione te przesłanki, od zaistnienia których zależało wydanie decyzji i brak było innych przesłanek (negatywnych) stojących na przeszkodzie jej wydaniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 1999 r., II CKN 175/98, Lex nr 1213465). Utrwalony jest przy tym pogląd, że decyzje nie mogą być podważane przez sąd powszechny, a ukształtowany nimi stan prawny musi być wzięty pod uwagę przy orzekaniu (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2007 r., III CZP 46/07, OSNC 2008, Nr 3, poz. 30). Nawet bowiem decyzja dotknięta wadami, jeśli nie stwierdzono jej wydania z naruszeniem prawa, nie jest aktem pozornym lecz istniejącym i funkcjonującym w obrocie (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 lipca 1981 r., (...), OSNA 1981, Nr 2, poz. 72 czy uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 1992 r., III AZP 4/92, OSNCP 1992, Nr 12, poz. 211). Jedynie w wyjątkowych wypadkach orzecznictwo dopuszcza uznanie decyzji za pozbawioną skuteczności prawnej, co dotyczy decyzji wydanych przez organ oczywiście niewłaściwy, z pominięciem wszelkiej procedury lub obarczonych wadą braku podpisu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 1964 r., I CR 635/63, OSNC 1965, Nr 7-8, poz. 116, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 1982 r., III CZP 26/82, OSNC 1983, Nr 5-6, poz. 64). Biorąc zatem pod uwagę, iż w kontrolowanej sprawie nie zostało obalone domniemanie, to Sąd obowiązany był uwzględnić, że lokal został przydzielony jako osobna kwatery stała, choć z regulacji prawnej wynikało, że rozwiedzionemu małżonkowi przysługiwało prawo do lokalu zamiennego. Tym samym bezzasadne jest twierdzenie, jakoby przedmiotowy lokal należało uznać za lokal zamienny. Jednocześnie należy przywołać treść art. 18 ust. 5 ustawy zgodnie z którym, rozwiedziony małżonek mógł pozostać w kwaterze.

Sąd Okręgowy zwraca uwagę na dyspozycję zawartą w treści art. 691 k.c., uregulowaną w przepisach o umowie najmu, zgodnie z którym wstąpić w stosunek najmu mogą osoby określone w tym przepisie w przypadku spełnienia przewidzianych w nim przesłanek po najemcy lokalu mieszkalnego. W omawianym przypadku F. C. zajmowała osobną kwatery stałą na podstawie decyzji administracyjnej, a zatem wbrew twierdzeniem skarżącego nie sposób przyjąć,

by matkę powoda łączyła z pozwanym umowa najmu lokalu. Przepis art. 691 k.c., przewidujący na wypadek śmierci najemcy wstąpienie w stosunek najmu osób mu bliskich wspólnie z nim zamieszkałych, nie ma zastosowania do osobnych kwater stałych w rozumieniu ustawy z 1976 r. o zakwaterowaniu sił zbrojnych (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 1997 r. II CKN 218/97, Lex nr 122873).

Sąd odwoławczy wskazuje również ubocznie na regulację określoną w art. 35 ustawy z dnia 22 czerwca 1995 roku o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Do osób nieuprawnionych do osobnych kwater stałych, zajmujących lokale mieszkalne przeznaczone na zakwaterowanie stałe żołnierzy, stosowało się, w sprawach nieuregulowanych w ustawie, przepisy prawa lokalowego. W tym przypadku doszło do wydania przydziału kwatery stałej, nawet jeśli uznamy, iż ma zastosowanie prawo lokalowe, bo F. C. była osobą nieuprawnioną, to zauważyć należy, iż przepisy prawa lokalowego miały zastosowanie tylko w sprawach nieuregulowanych. Ustawa zaś z dnia 22 czerwca 1995 roku cytowana powyżej wskazywała, kto może nabyć prawo do lokalu po śmierci osoby uprawnionej. Krąg tych osób był wąsko zakreślony w art. 12 ustawy.

Odnosząc się do argumentacji skarżącego dotyczącej naruszenia art. 29a ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, to podkreślenia wymaga, że wskazana wyżej regulacja weszła w życie z dniem 1 lipca 2010 r., czyli już po śmierci F. C., która miała miejsce w dniu 5 lipca 2009 r. Tym samym nie miała ona zastosowanie w sprawie. Zwrócić nadto należy uwagę, iż art. 29 powyższej ustawy prawo do zajmowania lokalu mieszkalnego po śmierci osoby innej niż żołnierz zawodowy mają osoby wskazane w art. 26 ust. 3 ustawy tj. wspólnie zamieszkałe dzieci własne, przysposobione, przyjęte na wychowanie na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego, dzieci małżonka, zwane dalej „dziećmi”, do czasu zawarcia przez nie związku małżeńskiego, nie dłużej jednak niż do dnia ukończenia 25 roku życia, chyba że przed tym dniem stały się niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji i nie zawarły związku małżeńskiego i to po osobie, która zajmowała lokal na podstawie umowy najmu. Powoływany przepis wszedł w życie po śmierci F. C., a zatem jak już wyżej wskazano nie ma zastosowania do niniejszej sprawy. Marginalnie zaś wskazać wypada, że nie zostały spełnione przesłanki nałożone tym przepisem, albowiem powód nie zalicza się do osób wskazanych w powoływanej regulacji, a F. C. nie była najemcą przedmiotowego lokalu.

W ocenie Sądu Odwoławczego kluczowy dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy był fakt, że w dniu 12 marca 1982 r. została wydana decyzja o przydziale osobnej kwatery stałej, która była wiążąca dla Sądu. Z uwagi na powyższe niedopuszczalne było zastosowanie art. 691 k.c.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z treścią przepisów z 108§1 k.p.c. oraz art. 98§1 i 3 k.p.c.. Wielkość należnych stronie pozwanej od powoda kosztów zastępstwa procesowego Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o przepis z § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 490).

Sąd na podstawie § 19 w zw. z § 13 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 6 pkt 2 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. Nr 163, poz. 1348), zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, na rzecz adwokata M. A. kwotę 110,70 zł brutto z tytułu zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

/-/ B. Łagodzińska /-/ J. Borkowicz – Grygier /-/ P. Soliński